

HELENA ILLNEROVÁ - ČESKÁ VIZE

(*1937) biochemička, předsedkyně Učené společnosti ČR, Praha

zveřejněno v Kavárně iDNES.cz v neděli 23. srpna 2009

Česká republika v globalizujícím se světě?

Budoucnost České republiky musí být založena na **odpovědnosti** jejích občanů nejen za sebe, ale i za obecné dobro. Výchova k této odpovědnosti či spoluodpovědnosti již od raného věku by měla být jedním ze základních posláních školy - k odpovědnosti za chod rodiny, chování třídy, čistotu okolí či za slabší a potřebnější. Jen tak z dětí vyrostou občané, kteří budou pociťovat odpovědnost za obec, kraj, vlastní zemi či v širším pojetí i za Evropu a svět. Při výchově k odpovědnosti je třeba vycházet z nejlepších tradic a příkladů, ať již místních, národních či mezinárodních, z kladného vztahu k blízkému okolí a vlastní zemi a nebát se přitom slov jako jsou lokální a národní patriotismus nebo vlastenectví. Prostředkem pro výchovu k odpovědnosti, soucítění a toleranci by mohl být i obecný etický kodex odpovídající věku žáků, jakási Deklarace lidských povinností paralelní k Deklaraci lidských práv.

Budoucnost České republiky musí být založena také na **vzdělanosti**, zvědavosti a tvořivosti jejích občanů. Skutečně svobodná volba v demokratické společnosti je podmíněna rozhodováním na základě vědomostí a znalostí. Je zapotřebí zvýšit prestiž a ohodnocení pedagogů a získat schopné a nadšené adepty pro toto povolání. Vzdelání musí zahrnout jak poznávání národní kultury, tak i poznání kultur cizích. Větší pozornost musí být v naší zemi věnována výuce matematiky a přírodních věd, aby budoucí občané byli schopni porozumět a tvořivě využívat poslední vědecké a technické poznatky. Současně musí být podporován i výzkum, aby Česká republika přispívala do světového souboru vědění umožňujícího řešit takové globální otázky, jako jsou problémy energetické, ekologické či kvality života, a aby její výrobky byly konkurence schopné.

V neposlední řadě musí být budoucnost České republiky založena na **kultivovaném politickém a veřejném prostředí**, na hledání optimálních řešení obecných problémů na základě otevřeného střetávání argumentů namísto neprůhledného lobování. Zájem o veřejný prospěch musí u politiků převládnout nad zájmem o vlastní zisk. Kompetentní státní správa včetně ředitelů ministerských odborů by neměla být odvolávána po každé výměně vládnoucí garnitury, ale měla by plynule plnit své úkoly.

A konečně, **Česká republika musí zůstat pevně zakotvena ve svazku demokratických zemí, tj. v EU a v NATO**, přispívat aktivně k jejich rozvoji a přebírat svůj díl odpovědnosti. Jen v těchto svazcích bude zajištěna bezpečnost naší země v globalizujícím se světě při zachování našeho jazyka a kultury. Budeme-li dostatečně svorní, sebevědomí, pracovití a hrdí na naše tradice, vzdělanost a úspěchy, nebudeme se muset bát o naši národní identitu a náš hlas v Evropě bude slyšet.

*ČESKÁ VIZE = deset nejdůležitějších hodnot, na kterých by měla stát budoucnost naší společnosti
KRÁTKÁ (cca 40 řádků, 1 strana A4) ESEJ (sloupek, črta, úvaha, reflexe, komentář, dialog, výzva,
poselství, zpráva, dopis, návod, kuchařka, seznam, grafika...) formulovaná pro závěrečný díl ročního
cyklu diskusí KABINET HAVEL – Úsvit v Čechách, který se uskuteční 19. listopadu 2009 v Brně.*